

โอกาสของสินค้าอาหารไทยในรัสเซีย

รัสเซียเป็นตลาดสินค้าอาหารที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของไทย เนื่องจากเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยประชากรมากถึง 142 ล้านคน ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวดีทำให้ชาวรัสเซียมีกำลังซื้อสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2550 ชาวรัสเซียมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงราว 8,600 ดอลลาร์สหรัฐ (มากกว่าไทยกว่าเท่าตัว) และที่สำคัญชาวรัสเซียส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายสำหรับซื้ออาหารมากกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมด อีกทั้งขณะนี้พฤติกรรมการบริโภคอาหารของชาวรัสเซียเริ่มมีความหลากหลายขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในรัสเซียเพิ่มขึ้น ทำให้รสนิยมการบริโภคอาหารของชาวรัสเซียเริ่มผสมผสานไปกับชาวต่างชาติมากขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่าปัจจุบันไทยยังส่งออกสินค้าอาหารไปรัสเซียไม่มากนัก แต่เนื่องจากคุณภาพของสินค้าอาหารไทยค่อนข้างเป็นที่ยอมรับของชาวรัสเซีย ดังนั้น โอกาสสำหรับผู้ส่งออกไทยในการขยายตลาดสินค้าอาหารในรัสเซียจึงยังมีแนวโน้มสดใสอยู่มาก

ประเภทของสินค้าอาหารที่ตลาดกำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในรัสเซีย ได้แก่

- **อาหารเด็ก** ตลาดอาหารเด็กในรัสเซียกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยขยายตัวเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 27 ต่อปี ทั้งนี้ ปัจจุบันครัวเรือนในรัสเซียเริ่มหันมานิยมใช้อาหารเด็กสำเร็จรูปแทนอาหารเด็กที่ปรุงเองมากขึ้น เช่น ธัญพืชอาหารเสริมที่มีส่วนผสมจากน้ำผัก/ผลไม้บดหรือปั่น และน้ำผลไม้ เป็นต้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะชีวิตประจำวันที่เร่งรีบขึ้น ขณะที่เทคโนโลยีการผลิตที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้อาหารเด็กสำเร็จรูปมีสารอาหารครบถ้วนและเพียงพอสำหรับเด็ก ทั้งนี้ อาหารเด็กสำเร็จรูปที่ได้รับความนิยมในรัสเซียส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ ที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท Nestle ของสวิตเซอร์แลนด์ (มีสัดส่วนร้อยละ 21.7 ของมูลค่าตลาดทั้งหมด) บริษัท Nutricia ของเนเธอร์แลนด์ (ร้อยละ 21.6) นอกนั้นเป็นอาหารเด็กสำเร็จรูปที่ผลิตในรัสเซียเอง จากผู้ผลิตรายสำคัญ อาทิ บริษัท Nutritek และบริษัท Lebedyansky เป็นต้น

- **อาหารแช่เย็นแช่แข็ง** อาหารแช่เย็นแช่แข็งที่ชาวรัสเซียนิยมรับประทานมากที่สุด คือ อาหารทะเลประเภทปลา เช่น ปลาแซลมอน ปลาตาเดียว ปลาเทราต์ และกุ้ง (นิยมนำมาต้มสุกเพื่อใส่ในสลัด) สำหรับอาหารประเภทปลาจะนิยมบริโภคในลักษณะดิบ รมควัน คู่กับขนมปังและสเปรด ไม่นิยมบริโภคอาหารทะเลกระป๋อง โดยเฉพาะปลาทูน่ากระป๋อง ทั้งนี้ ปัจจัยที่ชาวรัสเซียใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออาหาร นอกจากจะเน้นเรื่องคุณภาพและความปลอดภัยเป็นสำคัญแล้ว รายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้ชาวรัสเซียนิยมซื้ออาหารจากแหล่งที่สะดวก ช่วยประหยัดเวลา และมีผลิตภัณฑ์หลากหลายให้เลือก ส่งผลให้อาหารแช่เย็นแช่แข็งที่จัดเป็นชุดซึ่งหาซื้อได้ตามร้านค้าขนาดใหญ่ต่าง ๆ เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต และไฮเปอร์มาร์เก็ต ได้รับความนิยมมากขึ้น ดังนั้น จึงคาดว่าตลาดอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งในรัสเซียจะมีแนวโน้มขยายตัวดีราวร้อยละ 8-30 ต่อปี โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร (เมืองหลวงของรัสเซีย) และนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก (เมืองท่าสำคัญ) เป็นต้น สำหรับอาหารทะเลที่รัสเซียนิยมนำเข้าจากไทย คือ กุ้งขาวสดแช่เย็นแช่แข็งและต้มสุกประเภททั้งตัว (Head on Shell on) และเด็ดหัว (Headless Shell on)

- **อาหารขบเคี้ยว** เป็นสินค้าอาหารที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในรัสเซีย เพื่อช่วยคลายเครียดจากการทำงานและการดำเนินชีวิต ขนมขบเคี้ยวที่เป็นที่นิยมในรัสเซียส่วนใหญ่มีส่วนผสมที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ ผลไม้แห้ง ผลไม้เปลือกแข็ง รวมไปถึงลูกอมลูกกวาด นอกจากนี้ อาหารขบเคี้ยวประเภท Fish Snack ซึ่งเป็นของขบเคี้ยวที่มีส่วนผสมของปลา ก็กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ เนื่องจากชาวรัสเซีย

นิยมรับประทานอาหารทะเลอยู่แล้ว ประกอบกับ Fish Snack มีภาพลักษณ์ของอาหารเพื่อสุขภาพและมีรูปแบบผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ และสะดวกในการรับประทาน ซึ่งเหมาะสำหรับสังคมยุคใหม่ที่ผู้คนมีความเร่งรีบ อย่างไรก็ตามราคาของ Fish Snack จะค่อนข้างสูงกว่าอาหารขบเคี้ยวประเภทอื่น ทั้งนี้ โดยทั่วไปชาวรัสเซียมักนิยมซื้ออาหารขบเคี้ยวที่บรรจุภัณฑ์เป็นชนิดซองมากกว่าที่บรรจุในกล่องหรือขวดโหล

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

กุมภาพันธ์ 2551